

KIRJALLINEN KYSYMYS 262/2014 vp

Sakkojärjestelmän kehittäminen osana tieliikennelain kokonaisuudistusta

Eduskunnan puhemiehelle

Nykyinen tieliikennelaki on vuodelta 1981. Siihen liittyvä ajokieltojärjestelmä perustuu rikkomusten määrään, eikä rikkomusten vakavuusasetta erotella. Tämän järjestelmän ongelma on siinä, että kaikki liikenne rikkomukset arvioidaan samanarvoisiksi. Tämän seurauksena mahdolliseen ajokieltoon joutuva liikenneyrittäjä voi menettää mahdollisuuden elinkeinonsa harjoittamiseen määrätyn ajaksi varsin lievien rikkomusten vuoksi. Taloudelliset seuraamukset tästä ovat useimmiten yrittäjälle kohtuuttomia. Myös valtio menettää ajokieltoajalta verotuloja.

Yhteiskunnan kannalta olisi perusteltua keventää sakkojen seuraamusjärjestelmää siten, että lievimpien liikenne rikkomusten sakkorangaistus muutettaisiin hallinnolliseksi maksuksi. Tällöin poliisi- ja syyttäväviranomaisten niukat resurssit kohdentuisivat oikein ja ammattiliikenteen kuljettajienkin asema paranisi. Ajokielto-seuraamukset koskisivat tällöin muita kuin lievimpä liikenne rikkomuksia.

On myös aiheellista harkita samassa yhteydessä liikenne rikkomusten pisteytysjärjestelmää. Sen tavoitteena on, että liikenne rikkomukset arvioidaan rikkeen vakavuuden perusteella. Kun sakkopistetili tulee täyteen, seuraisi ajokielto. Pisteytysjärjestelmä yhdistettynä sakkorangastuksen muuttamiseen hallinnolliseksi maksuksi vähentäisi byrokratiaa ja toteuttaisi oikeudenmukaisempaa rangaistuskäytäntöä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä sakkojärjestelmän kehittämiseksi osana tieliikennelain kokonaisuudistusta siten, että se huomioi paremmin liikenne rikkomusten vakavuusasteet?

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2014

Janne Sankelo /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jann Sankelon /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 262/2014 vp:

Mihin toimenpiteisiin valtioneuvosto aikoo ryhtyä sakkojärjestelmän kehittämiseksi osana tieliikennelain kokonaisuudesta siten, että se huomioi paremmin liikennერიkkomusten vakavuusasteet?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt syksyllä 2013 tieliikennelainsäädännön kokonaisuudistuksen. Liikennesääntöjen ja liikenteen ohjauksen uudistamisen ja kehittämisen lisäksi hankkeen keskiössä on muun muassa tieliikenteen seuraamusjärjestelmä. Tavoitteena on se, että merkittävä osa tieliikenteen rikoksista ja rikkomuksista, joita rekisteröidään vuosittain yli 400 000 kappaletta, voitaisiin tulevaisuudessa käsitellä hallinnollisilla seuraamuksilla. Samalla seuraamusten käsittelyä viranomaisissa yksinkertaistettaisiin ja nopeutettaisiin, millä olisi oikeusturvaa parantavia vaikutuksia. Hanketta tukee oikeusministeriön Oikeudenhoidon uudistamisohjelmaan vuosille 2013—2025 kirjattu toimenpide, jonka mukaan hallinnollisten sanktioiden käyttöalan laajentamista selvitetään tieliikenteessä.

Tieliikennelaissa ja rikoslaissa säädetyillä tieliikenteen rikoksilla ja rikkomuksilla on kiinteä yhteys ajokorttilain niin sanottuihin ajokorttiseuraamuksiin. Ajo-oikeuden voi menettää muun muassa ajokorttilain 65 §:ään perustuen toistu-

vien tekojen tai laiminlyöntien seurauksena, jos ajo-oikeuden haltija on syyllistynyt vuoden sisällä kolmeen tai kahden vuoden aikana neljään liikennერიkokseen tai -rikkomukseen.

Liikenne- ja viestintäministeriön tietoon on saatettu pidemmän aikaa ammattikuljettajien huoli siitä, että suomalainen ajokorttiseuraamusjärjestelmä on epäoikeudenmukainen. Huolena on se, että vähäisiin rikkomuksiin syyllistynyt kuljettaja saattaa menettää ajo-oikeuden ohella elantonsa. Selvää on, että tällaisella on merkittäviä sosiaalisia vaikutuksia. Asiaan on kiinnittänyt huomiotaan myös eduskunta valtioneuvostolle osoittamissaan ponsissa. Samassa yhteydessä on tehty esityksiä niin sanottuun eurooppalaiseen virhepistejärjestelmään siirtymiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto julkaisi 23.8.2013 selvityksen Toistuvien liikennერიkkomusten seuraamusjärjestelmän kehittämisestä (Trafín julkaisuja 19/2013). Selvityksessä todetaan, että Suomen ajokorttiseuraamusjärjestelmä on pääosin vertailukelpoinen muiden Euroopan maiden järjestelmiin ja yhtäläisyyksiä on paljon. Tosin jotkin virhepistejärjestelmät, joita on luokiteltu Euroopassa yhteensä 17 kappaletta, sallivat enemmän joustoa kuin Suomen järjestelmä, mutta seuraamusten pituudet ovat jopa selvästi pidemmät kuin meillä. Johtopäätöksenä kuitenkin todetaan, että joidenkin osa-alueiden kehittäminen yleiseurooppalaisten käytäntöjen suuntaan on Suomessa paikallaan.

Edellä mainittuun viitaten ajokorttilakiin sisältyvää ajokorttiseuraamusjärjestelmää tullaan arvioimaan perusteellisesti tieliikennelainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä tieliikenteen seuraamusjärjestelmää kehitettäessä.

Ministerin vastaus

KK 262/2014 vp — Janne Sankelo /kok

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 2014

Liikenne- ja kuntaministeri Henna Virkkunen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 262/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Janne Sankelo /saml:

Vilka åtgärder tänker statsrådet vidta för att utveckla bötessystemet som en del av revideringen av vägtrafiklagen så att det bättre tar trafikförseelsernas allvarsgrad i beaktande?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Hösten 2013 påbörjade kommunikationsministeriet en totalrevidering av vägtrafiklagstiftningen. Förutom revideringen och utvecklingen av trafikreglerna och regleringen av trafiken har bland annat vägtrafikens påföljdssystem en central plats i projektet. Målet är att en betydande del av vägtrafikbrotten och -förseelserna, av vilka det årligen registreras över 400 000 stycken, i framtiden skulle kunna behandlas med administrativa påföljder. Samtidigt skulle behandlingen av påföljderna hos myndigheterna förenklas och påskyndas, vilket skulle ha en förbättrande inverkan på rättsskyddet. Projektet stöds av justitieministeriets inskrivna åtgärd för Reformprogrammet för rättsvården för åren 2013—2025 och som undersöker möjligheterna att utvidga tillämpningsområdet för administrativa sanktioner i vägtrafiken.

Vägtrafikbrott och -förseelser som finns stadgade i vägtrafiklagen och strafflagen är nära sammankopplade med körkortslagens så kallade körkortspåföljder. Enligt 65 § i körkortslagen kan man bland annat förlora körrätten på grundval av

återkommande gärningar eller försummelser om körrättsinnehavaren på ett år gjort sig skyldig till tre eller på två år till fyra trafikbrott eller -förseelser.

Kommunikationsministeriet har sedan en längre tid tillbaka blivit varse om yrkeschaufförernas oro över att det finländska påföljdssystemet för körkort är orättvist. Oron baserar sig på att en chaufför som gjort sig skyldig till ringa förseelser även kan förlora sitt levebröd vid sidan av körrätten. Det är klart att det här har betydande sociala effekter. Även riksdagen har fäst uppmärksamhet vid detta i klämman riktad till statsrådet. Samtidigt har det gjorts propositioner angående en övergång till det så kallade europeiska felpoängssystemet.

Trafiksäkerhetsverket publicerade den 23 augusti 2013 en utredning om utvecklingen av påföljdssystemet för upprepade trafikförseelser (Trafis publikationer 19/2013). I utredningen konstateras att Finlands påföljdssystem för körkort i huvudsak är jämförbart med systemen i andra europeiska länder och likheterna är många. Å andra sidan är vissa felpoängssystem, som klassificerats som sammanlagt 17 stycken i Europa, mer flexibla än det finländska systemet men påföljderna är klart längre i alla andra system än i våra. Som slutsats konstaterar jag dock att en utveckling av vissa delområden mot den allmän-europeiska praxisen är på sin plats i Finland.

Med hänvisning till det ovan nämnda kommer körförbudssystemet i körkortslagen att grundligt utvärderas i samband med utvecklingen av vägtrafikens påföljdssystem i totalrevideringen av vägtrafiklagstiftningen.

Ministerns svar

KK 262/2014 vp — Janne Sankelo /kok

Helsingfors den 30 april 2014

Trafik- och kommunminister Henna Virkkunen